ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΕΤΟΣ Α΄. Ἀθῆναι, τῇ 1 Αὐγούστου 1898. ΑΡΙΘ. 13.

GIL VICENTE

Η ΚΟΡΗ

Πόσον ὡραία εἶν' ἡ παρθένα!
Ὅλα της εἶναι χαριτωμένα!

Εἰπέ μου ναύτη ξακουστέ:
Τοῦ καραβιοῦ σου τὰ πανιά,
ἡ πρύμνη, ἢ ἡ πλώρη,
σοῦ φαίνονται καλλίτερα
ἀπ' τὴν ὡραία κόρη;

Εἰπέ μου, σύ, πολεμιστή:
Τὸ ἄλογο, ἢ ἡ στολή,
τὸ ὅπλον, ἢ τὸ δόρυ,
σοῦ φαίνονται καλλίτερα
ἀπ' τὴν ὡραία κόρη;

Εἰπέ μου, τσοπανόπουλο:
Τὰ πρόβατά σου τὰ παχειά,
οἱ κάμποι, ἢ τὰ ὄρη,
σοῦ φαίνονται καλλίτερα
ἀπ' τὴν ὡραία κόρη;

Πόσον ὡραία εἶν' ἡ παρθένα!
Ὅλα 'της εἶναι χαριτωμένα!

[Ἐκ τοῦ Ἱσπανικοῦ] Ι. Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

28 Ἰουλίου.

Δεκαπενθήμερον γονιμώτατον εἰς εἰδήσεις καὶ συγκινήσεις διὰ τὸν τόπον μας. Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων εὗρῆκαν ὕλην ἄφθονον διὰ τὸ πάντοτε καινόσπουδον κοινόν. Καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν δὲν εἶχε καὶ ἄδικον νὰ εἶνε διψασμένον αὐτὴν τὴν φοράν. Τὸ μοναδικὸν ζήτημα τοῦ Ἱσπανοαμερικανικοῦ πολέμου εἶχε ξεθυμάνει. Μετὰ τὴν ἧττα τοῦ Θερβέρα κατ' οὐσίαν ὁ πόλεμος αὐτὸς ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν. Εἶνε γνωστὴ καὶ δύναται νὰ προίδῃ τις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὴν μέλλουσαν πορείαν του. Ἄλλως τε εἰσῆλθε πλέον, ὅπως καὶ τὸ Κρητικὸν ζήτημα, εἰς τὸ ἀνιαρὸν καὶ ἥκιστα ἐνδιαφέρον στάδιον τῶν διπλωματικῶν διαπραγματεύσεων. Δικαίως λοιπὸν ἐζητούσαμεν κάτι τι νέον. Καὶ κατὰ συγκυρίαν δὲν ἔλειψαν τοιαῦτα. Δὲν ξεύρει κάνεις τῇ ἀληθείᾳ ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσῃ. Ν' ἀναμνησθῇ πρῶτον τῶν δύο ἐγκλημάτων τῆς ὁδοῦ Εὐριπίδου, μὲ τὰ ὁποῖα εἰσῆλθε τὸ δεκαπενθήμερόν μας, τὸν φόνον τῆς Ἰταλίδος ἀοιδοῦ Πιερρέτας ὑπὸ τοῦ ἀγρίου κουτσαβάκη ἐραστοῦ της, καὶ τὸν ἄλλον ἐκεῖνον τῆς θρασείας νυκτερινῆς κλοπῆς κατὰ τοῦ κτηματίου Κανάβαριώτου, τὸ ὁποῖον ἰδίως ἐνέβαλεν εἰς ἀρκετὴν ἀνησυχίαν τοὺς κατοίκους τῆς πόλεώς μας, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ μέρους ὅπου διεπράχθη; Εὐτυχῶς ἡ ἀνησυχία διεσκεδάσθη ὀλίγον ὡς ἐκ τῆς ταχείας καὶ ἀποτελεσματικῆς ἐνεργείας τῆς ἀστυνομίας μας, πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον δὲν μᾶς ἔχει μέχρι τοῦδε πολὺ συνειθισμένους. Ἀμέσως ὕστερ' ἀπ' αὐτὰ ἐπηκολούθησαν ἀλλεπαλλήλως ἡ εἴδησις τοῦ παγκοσμίου γεγονότος τῆς ἡμέρας, τοῦ θανάτου τοῦ σιδηροῦ καγγελαρίου, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἐκταφῶσι καὶ ἀναμασσηθῶσι παρ' ἡμῖν, ὅσα εἶχον δημοσιευθῆ καὶ ἀναδημοσιευθῆ εἰς διαφόρους περιστάσεις περὶ τοῦ βίου τοῦ μεγάλου ἱδρυτοῦ τῆς ἰσχυρᾶς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Καὶ συγχρόνως ἡ παρασημοφορία τοῦ κ. Ῥάλλη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, ἥτις ἀνυψώθη εἰς ζήτημα πολιτικόν. Καὶ μετ' ὀλίγον μία ἀνάρλεξις τοῦ Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου (ἡ χιλιοστή, ἂν δὲν ἀπατώμεθα τοιούτων ἐργοστασίων ἐν Ἀθήναις), καὶ πυρκαϊαὶ ἢ ἐμπρησμοὶ δασῶν εἰς τὰ ὄρη καὶ οἰκιῶν εἰς τὰς πόλεις. Καὶ ὁ εὐοίωνος διορισμὸς τοῦ κ. Α. Βλάχου ὡς Διευθυντοῦ τοῦ μεταβαπτισθέντος εἰς Βασιλικὸν Ἐθνικοῦ μας Θεάτρου, ὁ τόσον ἐπικροτηθείς, καὶ γενόμενος ἐνθουσιωδῶς ἀποδεκτός. — Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἤρχισαν μεμψιμοιρίαι τινὲς καὶ διάφοροι ὑπαινιγμοὶ τῶν ἐνδιαφερομένων, διὰ τὸν ἕνα καὶ διὰ τὸν ἄλλον λόγον. Ἀλλὰ θὰ εἴμεθα πολὺ ἀπαιτητικοὶ νὰ θέλωμεν πλήρη ὁμοφωνίαν. Εἶνε τόσαι αἱ γνῶμαι εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, καὶ τόσον ἀντίθετοι, καὶ τόσα διάφορα συμφέροντα, καὶ τόσον ἀντιμαχόμενα! — Εἰς συμπλήρωμα τελευταία εἴδησις, κεραυνοβόλος αὐτὴ καὶ ἀπροσδόκητος, καὶ μείζονος δι' ἡμᾶς ἐνδιαφέροντος ἐπῆλθεν ἡ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Κρητικῆς συνελεύσεως ἀποκάλυψις τῆς προδοσίας τώρα εἰς τὸ τέλος τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος.

Πόσα θέματα! Ἀλλὰ ποῦ καιρός, καὶ διὰ νὰ εἴμεθα εἰλικρινέστεροι, ποῦ ὄρεξις μὲ αὐτὴν τὴν θερμοκρασίαν τῶν 37 βαθμῶν ὑπὲρ τὸ 0 νὰ γράψῃ κανείς. Ἄλλως τε αἱ ἐφημερίδες μας ἐφρόντισαν νὰ τὰ ἐξαντλήσουν ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις.

Τὰ θεατρικά μας ἐξακολουθοῦν τὸν ῥοῦν των. Ἐδόθη ὁ «Γελωτοποιὸς τοῦ Βασιλέως» ἡ τραγῳδία τοῦ κ. Πολ. Δημητρακοπούλου ὑπὸ τοῦ θιάσου Παντοπούλου-Βονασέρα εἰς τὸ θέατρον Τσόχα, καὶ τὸ ἐστεμμένον ἔργον φέρει πλέον, ἐκτὸς τῆς ἐπισήμου ὑπὲρ αὐτοῦ κρίσεως τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς, τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ φυσικοῦ του κριτοῦ, τοῦ κοινοῦ, ἔργον ἐπιβεβλημένον πλέον ὁμοφώνως. Ἐπίσης ἐδόθη εἰς τὸ θέατρον τῆς Πλατείας Ὁμονοίας ὑπὸ τοῦ θιάσου Κοτοπού-

λη, πρωταγωνιστούσης τῆς δεσπ. Αἰκ. Βερώνη ἡ «Ἰουλία» τοῦ κ. Λοιδωρίκη, περὶ ἧς οἱ διάφοροι κριτικοί μας, – εὐτυχῶς ἡ γῆ μας εἶνε λίαν γόνιμος εἰς τὸ προϊὸν τοῦτο,—τόσον ἀντίθετα δογματίζουσιν.

Δ. Θ. Φρ.

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Ἡ Ρόζα καὶ ἡ Φριδερίκη ἦσαν ἀδελφαί· ἡ μὲν εἰκοσαέτις, ἡ δὲ μόλις δεκαοκτὼ ἐτῶν.

Ἀμφότεραι ἦσαν ὡραῖαι μὲ γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ξανθὰ μαλλιά. Ἀλλ' ἡ Φριδερίκη ἦτο ζωηροτέρα τῆς ἀδελφῆς της καὶ ἡ στάσις της καὶ αἱ χειρονομίαι της ἐξεδήλουν ὑπερηφάνειαν καὶ ἐνεργητικότητα.

Πρὸ ἓξ μηνῶν ἦλθεν ἐκ Ροτερδάμης καὶ μὲ τὴν καλλονὴν καὶ τὰ νάζια της ἐξετρέλανε ὅλους τοὺς νέους τοῦ χωριοῦ. Ὁ Δίκσων πρὸ πάντων κυριολεκτικῶς τὰ ἔχασε διὰ τὴν Φριδερίκην καὶ ἐλησμόνησε τὴν Ρόζαν, τὴν ὁποίαν ἠγάπα πρὸ χρόνων καὶ ἀντηγαπᾶτο.

Ὁ Δίκσων ἔδωσεν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν καρδίαν του εἰς τὴν ὡραίαν Φριδερίκην καὶ δὲν ἀπέμεινεν ἄλλο εἰς τὴν ἀδελφήν της Ρόζαν εἰμὴ δάκρυα καὶ ἀπελπισία. Δὲν ἠθέλησεν ὅμως νὰ καταβληθῇ, τοὐναντίον ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ ἐλκυστικὴ καὶ ὡραία. Ἐκομψεύετο περισσότερον καὶ ἐξήρχετο φέρουσα ὡς αἱ εὐγενεῖς ὑποδήματα ἐκ μαύρου βελούδου, ἐνῷ ἡ λεπτόριξ καὶ στίλβουσα κόμη της συνεκρατεῖτο ὑπὸ κεφαλοδέσμου ἐκ πολυτελοῦς ἐρυθρᾶς μετάξης, ὅστις ἐπλαισίου θαυμασίως τὸ χάριεν πρόσωπόν της.

Ἀπεφάσισεν ἢ νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀστάτου ἐραστοῦ της ἢ νὰ ἐκδικηθῇ ἐκείνην ἥτις τῇ ἀφήρπασε τὴν εὐτυχίαν της, ἃς ἦτο καὶ ἀδελφή της. Εἰς τὴν ὡραίαν καὶ μικρὰν κεφαλήν της συνελήφθη σχέδιον τολμηρὸν καὶ καταχθόνιον, ἐμπνευσθὲν ὑπὸ προδοθέντος ἔρωτος καὶ ζωηρᾶς ζηλοτυπίας. Δὲν ἀπέφευγε τὴν ἀντίπαλόν της, οὔτε τὸν ἄπιστον ἐραστήν της, ἀλλ' ἀπεναντίας εὑρίσκετο πάντοτε σιμά των, καὶ διὰ προσποιητῆς εὐθυμίας, ἐφαίνετο ὅτι ἐλησμόνησε τὴν προδοσίαν των.

Τὰς ἑορτὰς εὕρισκε τοὺς ἐραστὰς ἐπὶ τῆς κεντρικῆς πλατείας, ὅπου ἐρρόφων τὸ ποτὸν τοῦ «Πλήρους Ἔρωτος». Τὸ ἴδιον ποτήριον ἐχρησίμευε καὶ διὰ τοὺς τρεῖς. Καὶ καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς διασκεδάσεις, αἱ ἐρωτικαὶ προπόσεις τοῦ Δίκσων, ἐγένοντο περιπαθῶς δεκταὶ ὑπὸ τῆς Φριδερίκης. Καὶ αὐτὰ τὰ σχέδια τοῦ μέλλοντός των, συνεζήτουν ἐνώπιον τῆς Ρόζας.

Ἐὰν οἱ γονεῖς τῆς Φριδερίκης, ἔλεγον, συναινέσουν εἰς τὸν γάμον αὐτῆς μετὰ τοῦ Δίκσων, θὰ ἠγόραζον μικρὰν ἔπαυλιν τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον εἰς τὰ περίχωρα, καὶ τὴν ὁποίαν ὁσάκις διήρχοντο ἐκεῖθεν ἐθαύμαζον.

Σκεπτόμενοι τὴν προσεχῆ εὐτυχίαν των ἐμέθυον ἐκ χαρᾶς. Καὶ ἡ Ρόζα, ἡ μάρτυς τοῦ ἔρωτος, σιωπῶσα ἤκουε τὰ πάντα.

Ἀλλὰ πόσον τοὺς ἐμίσει, καὶ πῶς θὰ ἐξεδικεῖτο ἐντὸς ὀλίγου!

Ἡμέραν τινὰ ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσι εἰς τὴν παγοδρομίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἡ ἑορτὴ θὰ ἐγίνετο ἐπὶ τῆς μεγάλης διώρυγος καὶ θὰ ἐπήγαινον καὶ οἱ τρεῖς μαζὶ διὰ νὰ διασκεδάσωσι καλλίτερον.

Θὰ ἐρρίπτοντο ἐπὶ τοῦ πάγου μὲ τὰ ἐλαφρὰ παγοπέδιλα. Θὰ ἐχόρευον ἐπὶ τῆς λείας ἐπιφανείας καὶ ὁ καθεὶς εἰς τοὺς χοροὺς θὰ ἐδείκνυε τὴν χάριν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητά του. Ἡ Ρόζα δὲ καὶ ἡ Φριδερίκη θὰ ἦσαν σχεδὸν αἱ πρῶται.

Ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τῆς παγοδρομίας καὶ οἱ χωρικοὶ μετὰ τῶν γυναικῶν των συνήχθησαν ἐπὶ τῆς μεγάλης πλατείας τοῦ χωρίου πρὸς ἀναχώρησιν. Ἔφερον ὅλοι στίλβοντα παγοπέδιλα, ἀλλὰ τῆς Ρόζας ἦσαν τὰ κομψότερα.

Φθάσαντες εἰς τὴν διώρυγα καὶ κρατούμενοι ἐκ τῶν χειρῶν, ἐρρίφθησαν καθ' ὁμάδας ἐπὶ τοῦ πάγου. Ἦτο χαριέστατον θέαμα νὰ βλέπῃ τις τὴν ξανθὴν καὶ σφριγῶσαν νεότητα ὀλισθαίνουσαν μετ' ἐλαφρότητος καὶ χάριτος ἐπὶ τοῦ πεπηγότος ὕδατος. Αἱ κόμαι ἐκυμάτιζον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ αἱ ἐσθῆτες ἀνηγείροντο κατὰ τὰς ταχεῖς καὶ στροβιλώδεις κινήσεις.

Καὶ ὁλονὲν ἅμαξαι ἐστολισμέναι ἐκ κλάδους ἔτρεχον καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς διώρυγος, φέρουσαι τοὺς χωρικοὺς εἰς τὴν παγοδρομίαν.

Ὁλόγυρα τῆς πλατείας οἱ ἐρυθροὶ οἰκίσκοι τῶν τεϊοπωλῶν μὲ τὰ πράσινα καὶ κίτρινα παράθυρα, ἦσαν στολισμένοι διὰ σημαιῶν κυανῶν καὶ λευκῶν.

Ὑπὸ τὰ δένδρα οἱ γέροντες καθήμενοι διηγοῦντο παλαιὰς ἱστορίας. Τὸ θέαμα ἦτο μαγευτικόν. Ὠχρὰ ἀκτὶς ἡλίου ἐρώτιζε τὰ χρυσᾶ κοσμήματα, τὰς ἐρυθρὰς παρειὰς καὶ τοὺς λάμποντας ὀφθαλμοὺς τῆς εὐθύμου ὁμάδος, ἥτις ἔφθανε πρὸ τῆς πλατείας μετὰ κυκλοτερῆ ἐπὶ τῆς διώρυγος παγοδρομίαν.

Ἐνῷ ἡ ἑορτὴ ἤρχιζε διὰ τοῦ παιγνιδίου τοῦ δακτυλιδίου, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἄνδρες ὁπλισμένοι διὰ λεπτῆς ξυλίνης λόγχης διήρχοντο μέσῳ δύο βαρελίων καὶ ἐλάμβανον διὰ τῆς λόγχης δακτυλίδιον κρεμάμενον διὰ κλωστῆς, ἡ ὁμάς, ἡ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Δίκσων, τῆς Ρόζας καὶ τῆς Φριδερίκης, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἐκάθισε πρὸ τραπέζης πλήρους κρύων φαγητῶν, ποτῶν καὶ καρπῶν. Ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἔπιον παρεκάλεσαν αἱ νεάνιδες τὸν μέσῳ αὐτῶν καθήμενον Δίκσων νὰ τραγωδήσῃ. Ἤρχισε δὲ οὗτος μὲ φωνὴν λιγυρὰν στρεφόμενος πρὸς τὴν Φριδερίκην, τὴν ὁποίαν κατέτρωγε διὰ τοῦ βλέμματος:

«Ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ εὐχηθῶ, θὰ ἐγενόμεθα χελιδονάκια, γιὰ νὰ πετάξωμε μακρυὰ ἀπὸ τὸν κόσμο. Μὲ τὸ μικρό μου στόμα θωπεύοντας τὰ μικρὰ πούπουλα τοῦ λαιμοῦ σου, καὶ μὲ τὴ φτεροῦγά μου ἐγγίζοντας συχνὰ τὴ δική σου, θὰ ἐπετούσαμε νὰ κτίσουμε φωλιὰ εἰς τὴν κορυφὴ τοῦ ψηλοτέρου πύργου, εἰς τὰ σκοτεινότερα σπήλαια. γιὰ νὰ κρύψουμε ἀπ' ὅλους τὸ μυστικὸ τῆς εὐτυχίας μας, καὶ θὰ στολίζω μὲ ἄνθη τὴν ἐρωτικὴ φωλιά μας».

Ἡ Φριδερίκη ἐμειδία, ἐρυθριῶσα καὶ χαίρουσα, ἐνῷ ὠχρότης νεκρικὴ ἐπεχύνετο ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς δυστυχοῦς Ρόζας.

Μετ' ὀλίγον ἡ ὀρχήστρα μὲ τοὺς ἁρμονικοὺς ἤχους της ἐκάλει εἰς ἄλλο παιγνίδιον. Ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ χορὸς ἐπὶ τοῦ πάγου.

Ἀνὰ ζεύγη οἱ χωρικοὶ ἐπήδων, ἐπήγαινον καὶ ἐπανήρχοντο καὶ εἰς τὸ τέλος ἐχόρευον ἐπὶ τῆς πλατείας, ἐνῷ φίλοι ἐστρέφοντο περὶ αὐτούς, χαράσσοντες ὀνόματα καὶ σχέδια διάφορα διὰ τῶν παγοπεδίλων.

Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν οἱ ἐρωτευμένοι ἐχόρευον.

Ἡ Φριδερίκη ἐμειδία καὶ ἐφαίνοντο οἱ λευκοὶ ὡς ἡ χιὼν ὀδόντες της, καὶ ἐβύθιζε τοὺς ὀφθαλμούς της εἰς τοὺς ἐκφραστικοὺς τοῦ Δίκσων, ἐνῷ τὰ πέδιλά των ὠλίσθαινον ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου, καὶ ὁ πάγος ἔτριζεν ἐλαφρῶς ὑπὸ τοὺς πόδας των.

Ἔτρεχον πάντοτε ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῆς Ρόζας, ἥτις ἐγέλα καὶ ἔψαλλεν στρεφομένη χαριέντως περὶ αὐτούς.

Ἀλλ' αἴφνης φοβερὸς τριγμὸς ἠκούσθη καὶ ὁ πάγος,

ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστρέφοντο, ἐρράγη καὶ ἐβυθίσθη συμπαρασύρων εἰς τὸ βάθος καὶ τοὺς χορεύοντας ἐραστάς, ἐνῷ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν ἠκούοντο φωναὶ τρόμου.

Τότε μία χορεύτρια, ἥτις παρασυρθεῖσα ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τῶν στροβίλων της ἐξηφανίζετο ἤδη μακράν, ἐφώναζε:

—Κτίσετε εἰς τὴν ἄβυσσον τὴν φωλεάν σας· ἐξεδικήθην!

Ἦτο ἡ Ρόζα ἡ ζηλότυπος, ἥτις ἐπωφεληθεῖσα τῆς ἐρωτικῆς των μέθης ἀνέσκαψε διὰ τῶν ὀξέων παγοπεδίλων της βαθὺν αὔλακα, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ἐρράγη ὁ πάγος καὶ συμπαρέσυρε τοὺς δυστυχεῖς ἐραστάς. Ἔφυγε δὲ μὴ θέλουσα νὰ χαρῇ διὰ τὴν ἐκδίκησίν της, ἀφοῦ διὰ νὰ καταστρέψῃ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐμίσει, κατέστρεψε καὶ τὸν μόνον, ὃν ἠγάπησε!

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ) **Ἄρης**

ΔΥΟ ΩΡΑΙΑΙ!

Στρογγυλή, ζμαλαματένια
σὲ οὐράνια ζαφειρένια
πρόβαλ' ἡ σελήνη.
Ἀντικρὺ σ' ἕνα σπιτάκι
σὲ μικρὸ παραθυράκι
πρόβαλε κ' ἐκείνη

—

Καὶ κυττάζει ἡ μιὰ τὴν ἄλλη
ποιὰ 'χει πλειότερα τὰ κάλλη.
Ντράπηκε ἡ σελήνη
καὶ σὲ συννεφάκι τρέχει
γιατί κάλλη εἶδε πῶς ἔχει
ποιὸ πολλὰ ἐκείνη!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ

Ἐν Περσίᾳ τελεῖται θρησκευτική τις τελετή, εἰς τιμὴν τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἠλιοῦ, ὃν οἱ Πέρσαι ὡς προφήτην παραδέχονται, καὶ τῆς ὁποίας τὴν περιγραφὴν διά τε τὸ περίεργον καὶ τὸ βάρβαρον, λαμβάνομεν ἐκ τῆς περιηγήσεως Ρώσσου ἱεραποστόλου, ὅστις ἀφηγεῖται τὰ κατ' αὐτὴν ὡς ἑξῆς.

Εὑρισκόμην περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος εἰς Τεχεράνην, πρωτεύουσαν τῆς Περσίας, καθ' ἃς ἡμέρας συνέπιπτεν ἡ κατ' ἔτος τελουμένη μεγάλη τῶν Περσῶν θρησκευτικὴ τελετὴ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν υἱῶν τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, Χασὰν καὶ Χουσείν.

Ἡ μεγάλη ἡμέρα ἀνέτειλεν καὶ ἡ πόλις ἐπαρουσίαζεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ περιηγητοῦ ὄψιν ἀσυνήθη. Πάντα τὰ καταστήματα κεκλεισμένα ἐκάλυπτον τὰς θύρας διὰ μελανῶν ταπήτων καὶ σημαῖαι μελαναὶ μετὰ λέοντος ἐκυμάτιζον. Ἀπὸ τῶν ἐξωστῶν τῶν οἰκιῶν ἐκρέμαντο μέλαναι ταινίαι. Ἡ μεγάλη τῆς πόλεως πλατεῖα, ὅπου ἡ τελετὴ θὰ ἐλάμβανε χώραν, περιεφράσσετο γύρωθεν διὰ μελανῶν χρυσοκεντήτων ὑφασμάτων. Ὁ στρατὸς παρατεταγμένος ἵστατο ἐν πένθει. Πᾶσα ἡ πόλις ἐπενθηφόρει.

Περὶ τὴν ἑσπέραν, ὅλος ἐκεῖνος ὁ χῶρος τῆς πλατείας εἶχε πληρωθῆ ἀνθρώπων πάσης τάξεως, αὐστηρῶς ἀπαγορευομένης τῆς εἰσόδου εἰς χριστιανόν. Μουσικὴ ἐκ πολλῶν ἐγχωρίων ὀργάνων ἐπαιάνιζεν ἀδιακόπως πένθιμα τεμάχια. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη ὁ Σάχης ἐρχόμενος μετὰ τῆς ἐξ αὐλικῶν συνοδείας του καὶ κατέλαβε τὴν πρὸς τοῦτο ἐξέδραν· Ἔμπροσθεν τοῦ Σάχου ἵσταντο, ἐπὶ δύο μεγαλοπρεπῶν καὶ ὡραίων μελανῶν ἵππων, ἔφιππα δύο παιδία 10—12 ἐτῶν, βασιλικῶς ἐνδεδυμένα, παριστῶντα τὰ τέκνα τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ, ἅτινα μετὰ σεβασμοῦ ἐκράτουν ἑκατέρωθεν τέσσαρες τῶν πρώτων αὐλικῶν.

Δοθέντος τοῦ σημείου, ἤρξατο ἡ τελετή, καὶ προπορευομένης τῆς μουσικῆς πένθιμα ἐμβατήρια ἀνακρουούσης, ἑπομένου τοῦ στρατοῦ, εἶτα τῶν αὐλικῶν καὶ ἐπισήμων τοῦ κράτους ἀνδρῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔβαινον ἔφιπποι οἱ δύο παῖδες καὶ ἀκολουθοῦντος ὅλου ἐκείνου τοῦ πλήθους, περιῆλθον τρεῖς τὸν χῶρον τῆς πλατείας καὶ ἔστησαν πάλιν ἔμπροσθεν τοῦ Σάχου. Τότε προσεφέροντο ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ ταχθέντων, σερμπέτια εἰς τὰ πλήθη ἀνεξαιρέτως, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀνεπαύθησαν, διὰ τῆς αὐτῆς ὡς καὶ τὸ πρῶτον τάξεως διηυθύνθησαν εἰς τὸν ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἀπέχοντα τόπον Σασχὲρ καλούμενον, ὅπου ἦν ἀνάκτορον τοῦ Σάχου καὶ ἔνθα προηγουμένως μεγάλοι λέβητες ἦσαν πλήρεις Ἀτζὲμπιλὰφ τοῦ ἀγαπητοῦ τούτου τοῖς Πέρσαις φαγητοῦ, δι' ἐξόδων τοῦ Σάχου, ὅστις κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, κατὰ ἔθιμον, παραθέτει γενικὸν συμπόσιον εἰς τὸν λαόν.

Ἕκαστος ἠδύνατο ἐλευθέρως νὰ εἰσέρχηται, νὰ τρώγῃ ὅσον ἤθελε· μετὰ δὲ τὸ φαγητὸν μετέβαινον εἰς μεγάλην αἴθουσαν ὅπου προσεφέροντο τοῖς πιστοῖς καφὲς καὶ ναργιλές Οἱ γέροντες οἵτινες ἀπολαύουσι πολλοῦ σεβασμοῦ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐκάθηντο εἰς ἰδιαιτέραν αἴθουσαν.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀφοῦ ἐπὶ δύω καὶ πλέον ὥρας ἀνεπαύθησαν ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰμάμη τὸ σημεῖον τῆς προσευχῆς, ὅστις ἀνελθὼν εἰς τὸ τέμενος ἐκάλει τοὺς πιστοὺς εἰς προσευχήν.

Τότε ἠγέρθησαν ὅλοι, ἐξῆλθον εἰς εὐρὺ χῶρον, καὶ γυμνώσαντες τὰ στήθη των, ἤρξαντο διὰ φωνῆς κλαυθμηρᾶς νὰ κλαίωσι καὶ νὰ ὀδύρωνται, κτυπῶντες ταὐτοχρόνως διὰ τῶν γρόνθων τὰ γυμνὰ στήθη των καὶ ἀμιλλόμενοι τὶς νὰ καταφέρῃ τὰ πλειότερα καὶ ἰσχυρότερα κτυπήματα. Ἐπὶ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν προσηύχοντο οὕτω καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκ τοῦ φανατισμοῦ των, ἕνεκεν ἰσχυρῶν κτυπημάτων εἶχον ἀπαυδήσει, ὅτε ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰμάμη καὶ πάλιν τὸ σημεῖον τῆς ἀναπαύσεως.

Ἀφοῦ ἀνεπαύθησαν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰμάμη τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ὡς καὶ πρότερον τάξεως ἐξεκίνησαν ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πλατεῖαν. Καθ' ὁδὸν δὲ, ἄνθρωποι ἔφιπποι, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν σάσκους ἀχύρων, ἔτρεχον ἐντὸς τοῦ πλήθους ῥίπτοντες ἐπ' αὐτοῦ ἄχυρα, οὕτως ὥστε πλήρεις ἀχύρων κατὰ τὴν κόμην, τὴν γενειάδα καὶ τὰ ἐνδύματα παρουσίαζον ἀποτρόπαιον ὄψιν.

Τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν πλατείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν διεσκορπισμένα ξίφη γυμνὰ ἄπειρα. Παραταχθέντος δὲ τοῦ στρατοῦ γύρωθεν, καὶ δοθέντος τοῦ σημείου, ὥρμησε τὸ πλῆθος καὶ ὡπλίσθη ἕκαστος μὲ ἓν ξίφος. Ὅσοι δὲ δὲν εἶχον τοιαῦτα, ὡπλίσθησαν διὰ μαχαιρῶν ἃς μεθ' ἑαυτῶν ἔφερον.

Τότε ἐμπροσθεν τοῦ Σάχου, τῆς αὐλῆς του καὶ τοῦ στρατοῦ, ἔλαβε χώραν ἀγρία καὶ βάρβαρος σκηνή. Εἰς ἓν σημεῖον τοῦ Ἰμάμη ὅλοι οἱ ὡπλισμένοι οὗτοι ἄνδρες ὥρμησαν κατ' ἀλλήλων, ἀλληλοκτυπούμενοι καὶ προσπαθοῦντες ὄχι τὶς νὰ καταφέρῃ, ἀλλὰ τὶς νὰ λάβῃ περισ-

σότερα κτυπήματα ξίφους κατὰ τὴν κεφαλήν. Δέκα καὶ πλέον λεπτὰ τῆς ὥρας διήρκεσεν ἡ σκηνὴ αὕτη καὶ τὸ αἷμα ἔβαψεν τὸ ἔδαφος, ὅτε διετάχθησαν νὰ παύσωσιν· ἀλλ' οἱ γεροντότεροι ὑπὸ ἀγρίου φανατισμοῦ κινούμενοι, δὲν ὑπήκουον καὶ ἔδει νὰ ἐπέμβῃ ὁ στρατὸς διὰ νὰ τοῖς ἀφαιρέσῃ τὰ ξίφη. Ἕκαστος Πέρσης ἐθεώρει καύχημά του νὰ δεικνύῃ τὴν κεφαλήν του αἱματόφυρτον.

Οἱ μὴ φέροντες πολλὰ τραύματα θεωροῦνται δειλοὶ καὶ μὴ ἄξιοι τῆς εὐνοίας τῶν τέκνων τοῦ Ἡλιοῦ. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀγρίας ταύτης σκηνῆς, ἐπορεύθησαν εἰς τὰ λουτρὰ τῆς πόλεως, ὅπου δωρεὰν θὰ ἐλούοντο καὶ θὰ ἔδενον τὰ τραύματά των, ἐπιθέτοντες ἐπ' αὐτῶν ὠά, καὶ οὕτω περιφερόμενοι ὑπερήφανοι καὶ κινοῦντες τὸν θαυμασμόν, καὶ μεγάλην τιμὴν παρὰ τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν ἀπολαμβάνοντες.

Τὸ πένθος ἅμα τῇ ἀνατολῇ τῆς ἡμέρας ἔληξεν καὶ τὴν θλῖψιν ἡ χαρὰ ἀνὰ τὴν πόλιν διεδέχθη.

Τοιαύτη ἡ αἱματηρὰ καὶ βάρβαρος τῶν Περσῶν τελετὴ ἥτις ἀπὸ πολλῶν αἰώνων τελεῖται κατ' ἔτος.

(Ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ)

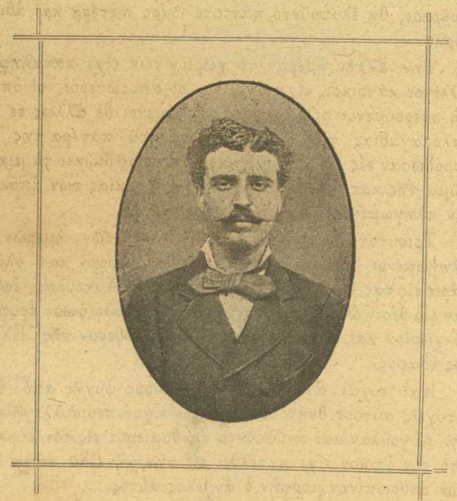

Δημοσιεύοντες ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ τῆς «Ἴριδος» τὴν εἰκόνα τοῦ διαπρεποῦς ποιητοῦ καὶ ἀγαπητοῦ συνεργάτου μας κ. Στεφάνου Μαρτζώκη, πεποίθαμεν ὅτι ἱκανοποιοῦμεν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν, ὅπως γνωρίσωσι τὴν συμπαθῆ καὶ πλήρη ζωῆς καὶ ἐκφράσεως μορφὴν τοῦ ἀνακαινιστοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ποιήσεως, τοῦ ὁποίου τὰ φιλοσοφικὰ ποιήματα, ἐν οἷς ἁρμονίως συνδυάζονται τέχνη, φαντασία, χάρις καὶ ἐπιστήμη, ἀφαρπάζουσι καὶ μεταφέρουσι τοὺς ἀναγνώστας των ὑπεράνω τῶν κοινῶν αἰσθημάτων, καὶ τῶν ἐφημέρων παθῶν, μέσα εἰς τὰ ἄδυτα μυστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα χάνεται ἡ ψυχὴ καὶ ἐλιγγιᾷ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ κ. Στέφ. Μαρτζώκης δὲν γράφει διὰ νὰ μαλάξῃ μίαν καρδίαν, ἢ διὰ νὰ ἑλκύσῃ ἓν βλέμμα. Ἡ λύρα του δὲν ἐξυμνεῖ κάλλη ἐφήμερα καὶ πράγματα κοινότατα. Οἱ ἦχοι τῆς λύρας τοῦ κ. Μαρτζώκη ὑμνοῦσι τὸ ἄπειρον καὶ προκαλοῦσι μὲ ἁρμονίαν καὶ γλυκύτητα τὸ μυστηριῶδες ἄγνωστον, νὰ δείξῃ καὶ εἰς τὴν φλογισμένην μας ψυχήν, τὰ δροσερά του νάματα.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἀξία καὶ ὁ σκοπὸς τῶν ποιημάτων τοῦ κ. Μαρτζώκη ἀκόμη δὲν κατενοήθη παρὰ τῶν πολλῶν. Δὲν ἀπέχει ὅμως μακρὰν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν φωτεινῶν ἰχνῶν τοῦ κ. Μαρτζώκη τρεπομένη ἡ νεωτέρα παρ' ἡμῖν ποίησις, θὰ ζητήσῃ νὰ φθάσῃ τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον ὑποδεικνύει διὰ τῶν ζωντανῶν του στίχων ὁ φιλόσοφος ποιητής.

ΤΟΥ ΠΛΑΣΤΗ ΕΞΕΤΑΣΤΗΣ

Πολλαὶς φοραὶς θωρῶντας τὸν αἰθέρα
Ἐρώτησε ἡ ψυχή μου,
Ποιὸ νᾶναι Αὐτὸς ποῦ κυβερνᾷ τὴ σφαῖρα
Καὶ φθείρει τὴ ζωή μου ;

Ποιὸς νᾶναι Αὐτὸς ποῦ 'στοῦ θνητοῦ τὸ δρόμο
Στέλνει μία λάμψη θεία
Καὶ σ' ἐμένα σκορπᾷ σκοτάδι, τρόμο
Κι' ἀγκάθια 'ς τὴν καρδία ;

Κάνεὶς δὲν μοῦ μιλεῖ καὶ τρέχω μόνος
Γιὰ ναῦρω τὴ γαλήνη
Σὲ μία παρθένα ὁλόχαρη ποῦ ὁ χρόνος
Σημάδι δὲν ἀφίνει.

Τὸ μέτωπό μου ἀγάλι γάλι κλίνω
'Σ τὸ στῆθος τὸ λευκό της,
Τὴν ὡμορφιὰ τῆς ἐξοχῆς διακρίνω
'Στ' ἀφράτο πρόσωπό της.

Ἡ ἀναπνοή της σὰ δροσάτο ἀγέρι
Ποῦ τὴν καρδιὰ ἀνασταίνει,
Τὴν εὐωδιὰ 'στὸ πρόσωπο μοῦ φέρει
Ποῦ ἀπὸ τὸ γίουλιο βγαίνει.

Τὸν οὐρανὸ 'στὰ μάτια της θαυμάζω
Ποῦ ἐρωτευμένος στέκει,
Κι' ὅταν ἀστράφτουν τρέμοντας κυττάζω
Νὰ πέφτῃ ἀστροπελέκι.

Σαστίζω, καὶ μιὰ λέξι νὰ προφέρω
Δὲν ἠμπορῶ μπροστά της,
Κ' ἐγὼ τοῦ Πλάστη ἐξεταστὴς δὲ ξέρω
Τί κρύβει 'ς τὴν καρδιά της !

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Η ΑΥΓΟΥΛΑ

(ἀπὸ τὰς μετ' ὀλίγον ἐκδιδομένας «Ἀναμνήσεις τῆς Σκλαβιᾶς»).

Ι

Εἶχε γεννηθῆ εἰς ἕνα ταπεινὸν χωρίον τῆς Θεσσαλίας πλησίον εἰς τὰ σύνορα. Τὸ πατρογονικόν της σπῆτι ἂν καὶ δὲν ἦτο, γενικῶς ἐξεταζόμενον, εἰς μεγάλης ἀνθηρότητος κατάστασιν, διεκρίνετο ὅμως εἰς τὸ χωρίον μεταξὺ τῶν ἄλλων. Ὁ *νοικοκύρης* ἐθεωρεῖτο ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς προκριτωτέρους κατοίκους καὶ ἀπελάμβανε γενικῆς ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης.

Ἡ γέννησίς της συνέπεσε μὲ τὴν πρώτην ἀναλαμπὴν τῆς Αὐγῆς τῆς Ἐλευθερίας εἰς τὴν ἀπὸ αἰώνων δούλην Θεσσαλίαν. Καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ χωριοῦ ὁ ὁποῖος τὴν ἐβάπτισεν, ἄνθρωπος φιλόπατρις καὶ ἐνθουσιώδης, τῆς ἔδωκε διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα *Αὐγή*.

Τὸ γλυκύτατον αὐτὸ ὀνοματάκι τῆς κορασίδος ἐταί-

ριαζε περίφημα εἰς τὸ ἀρροπλασμένον σῶμά της. Ὅσον ἐμεγάλωνε κατὰ τὴν ἡλικίαν, τόσον ἡ εὐμορφιὰ τῆς Αὐγούλας, καθὼς εἶχον συνηθίσει νὰ τὴν ὀνομάζουν, ἀνεπτύσσετο, λαμβάνουσα σχῆμα ὡρισμένον εἰς κανονικότητα γραμμῶν πλαστικῶν σώματος καὶ προσώπου. Ὅπως ἕνα μικρὸ τριανταφύλλου μπουμπουκάκι παρουσιάζεται ἔξαφνα πρὸ τῶν ὀμμάτων μας δροσερὸ-δροσερὸ καὶ εὔχυμον, ὑποσχόμενον κάλλη ἄπειρα καὶ μεθυστικὰ διὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀποτινάσσον τὰ δεσμά του θ' ἀναλάμψῃ ἐν ὅλῃ τῇ φωτεινῇ μεγαλοπρεπείᾳ του, ἔτσι καὶ ἡ Αὐγούλα ἐφ' ὅσον αἱ ἡμέραι ἠκολούθουν ἡ μία τὴν ἄλλην εἰς τὴν κανονικὴν ἐκείνην καὶ ἀφρόντιδα τροχιὰν ἡ ὁποία ὀνομάζεται *ζωή*, ἀνεδείκνυεν ἓν πρὸς ἕν, γραμμὴν πρὸς γραμμὴν τ' ἀφρόπλαστα κάλλη της.

Ἦτον ἡ χαρὰ τοῦ σπητιοῦ, ἡ εὐτυχία τῶν γονέων τῶν ὁποίων ἦτο ὁ μόνος βλαστός. Τὰ παιγνίδια της τὰ εὔθυμα, τὰ τρελλὰ καὶ μεταλλικὰ γέλοια της τὰ ὁποῖα ἐσκόρπιζεν ἀφειδῶς παντοῦ, ἔχυναν βάλσαμον ἀναπαύσεως εἰς τὸν ταλαιπωρούμενον πατέρα της, ὅταν ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν κοπιώδη τῆς ἡμέρας ἐργασίαν, ἐζήτει ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας του.

Ἔσκαζε πλέον τὸ μπουμπουκάκι, ἐν ὅλῃ τῇ καλλονῇ του ἀναδεικνυόμενον, ὅταν ἐκεῖ πλησίον εἰς τὰ παραμεθόρια χωρία ἀντήχει ὁ πρῶτος ἐκκωφαντικὸς κρότος τῶν πυροβόλων τὰ ὁποῖα ὑπερήσπιζον τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος καὶ τὴν ζωὴν χιλιάδων βλαστῶν αὐτῆς. Ὁ ἀναθεματισμένος Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος τοῦ 97 εὕρισκε τὴν Αὐγούλαν ὀρφανὴν μητρὸς εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἠμποροῦσε πλέον κανεὶς νὰ τὴν ὀνομάσῃ κόρην.

Ἦτο σωστὴ νεᾶνις, μὲ ὅλα τὰ εἴκοσίν της ἔτη, τὸ λιγυρὸν ἀνάστημά της, τὸ θρεμμένο στῆθός της καὶ τὸ παχουλό της προσωπάκι. Καὶ ἦτο ἡ Αὐγούλα ὄχι μόνον ὡραία κατὰ τὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ὑπέρλαμπρος, τρέφουσα εἰς μέγιστον βαθμὸν τὰ θεῖα ἐκεῖνα τῆς ψυχῆς συναισθήματα τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον καὶ πόνος πρὸς τοὺς πάσχοντας.

Συναθροίσασα εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιόν εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζετο ὅλας τὰς ὁμηλίκους φίλας της, κατεγίνετο, ἀκούραστη πάντοτε, εἰς τὴν προετοιμασίαν ξαντοῦ διὰ τοὺς τραυματίας τοῦ πολέμου τοὺς ὁποίους κατεβίβαζαν κάθε τόσον ἀπὸ τὸν τόπον τῶν συμπλοκῶν οἱ φορεῖς νοσοκόμοι.

Καὶ ἡ καλωσύνη της τόσον μεγάλη ἦτο, ὥστε δὲν ἐδίστασεν, ὅταν τὰ προχείρως συστηθέντα στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα ὑπερεπληρώθησαν τραυματιῶν, νὰ δεχθῇ τῇ συγκαταθέσει τοῦ πατρός της τραυματίας καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν οἰκόν της μέσα. Τὰ τρυφερὰ χεράκια της τὰ ὁποῖα μόνον εἰς ἐλαφρὰς ἐργασίας ἦσαν συνηθισμένα,— διότι ὁ πατέρας της ὅλα τὰ βαρέα οἰκιακὰ ἔργα εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς μίαν γραίαν ὑπηρέτριαν τὴν ὁποίαν εἶχε προσλάβει μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του,—ἐνησχολοῦντο τόρα εἰς τὸ ἐπίμοχθον καὶ βαρὺ ἔργον τῆς περιποιήσεως πληγωμένων στρατιωτῶν.

Ἐπῆλθεν αἴφνης ὡς κεραυνὸς ἡ εἴδησις ὅτι τὰ στρατεύματά μας νικηθέντα εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρὸς ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν. Καὶ ἡ σκληρὰ πραγματικότης ἀπεκαλύφθη μετ' ὀλίγον ἐν ὅλῃ τῇ φρικαλεότητι αὐτῆς, ὅταν οἱ στρατιῶται καταληφθέντες ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον πανικὸν ἔφευγον προτροπάδην, πετῶντες τὰ ὅπλα καὶ τὰς ἀποσκευάς των διὰ νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τὸν φοβερὸν ἐχθρὸν ὁ ὁποῖος ἐνόμιζον ὅτι τοὺς κατεδίωκε κατὰ πόδας.

Ὁ πατὴρ τῆς Αὐγούλας ἐννοῶν ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ μένωσιν εἰς τὸ χωρίον τὸ ὁποῖον, ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν θὰ κατελαμβάνετο ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, εἰδοποίησε τὴν κόρην του νὰ ἑτοιμάσῃ τὰς προχειροτέρας ἀποσκευὰς διὰ τὸ ταξείδιον τῆς ἐξορίας εἰς τὸ ὁποῖον ὤφειλον νὰ ριφθῶσιν.

Τότε ὅμως ἐφάνη ὅλον τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς τῆς Αὐγούλας. Ἀησμονήσασα τὴν πρὸς τὸν πατέρα της ὑποταγὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας συνηθίζονται αἱ κόραι τῶν χωρικῶν, ἀντέστη μὲ ἐπιμονὴν μεγάλην εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀναχωρήσεως.

— Ὅσῳ ὑπάρχει εἰς τὸ σπῆτί μας μέσα, ἔλεγεν, ἔστω καὶ ἕνας μόνον πληγωμένος στρατιώτης, ἔχομεν καθῆκον πατέρα νὰ μὴ τὸν ἀφήσωμεν εἰς τὴν μαύρην τύχην του. Μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἔχω πάντα ἕνα βάρος στὴν καρδιά μου ὅταν ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἕνας ἄνθρωπος ἐξ αἰτίας μας ἐχάθη.

Καὶ ἔμειναν. Ἐπείσθη δὲ εἰς τοῦτο ὁ πατέρας τῆς Αὐγούλας ὄχι τόσον ἀπὸ τὰ λόγια τῆς κόρης του, τὰ ὁποῖα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν πείσουν μέσα εἰς τὸν ἀνεμοστρόβιλον ἐκεῖνον τῆς καταστροφῆς ὁ ὁποῖος ἐπέπνεεν, ὅσον ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι, ὅσον βάρβαροι καὶ ἂν ἦσαν οἱ Τοῦρκοι, θὰ ἐλυποῦντο πάντοτε γέρο πατέρα καὶ ἀθῶαν κόρην.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ χωρίον των εἶχε καταληφθῆ. Ὀλίγοι κάτοικοι εἶχαν μείνει, οἱ ἀπορώτεροι, οἱ ὁποῖοι μὴ στερούμενοι φιλοπατρίας, σεβόμενοι δὲ ἄλλως τε τῆς καλοκαγαθίας τῆς Αὐγούλας καὶ τοῦ πατέρα της δὲν ἐπρόδωσαν εἰς τὸν ἀξιωματικὸν ὁ ὁποῖος διώκει τὸ μικρὸν σῶμα τῆς καταλήψεως τὴν ἐντὸς τῆς οἰκίας των ἀπόκρυψιν πληγωμένων Ἑλλήνων στρατιωτῶν.

Τοιουτοτρόπως μετὰ πάροδον ἀρκετῶν ἡμερῶν, οἱ πληγωμένοι αὐτοί, ἀναλαμβάνοντες ὀλίγον κατ' ὀλίγον χάρις εἰς τὰς ἐνδελεχεῖς περιποιήσεις τῆς Αὐγούλας, ἔρθαναν εἰς θέσιν ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐγκαταλείψωσι κρυφίως τὸ χωρίον καὶ καταφύγωσιν εἰς τὸ ἐλεύθερον τῆς Ἑλλάδος ἔδαφος.

Καὶ εὐχαὶ ἀνεδίδοντο ἐκ βάθους ψυχῆς ἀπὸ τοὺς εὐτυχεῖς αὐτοὺς θνητοὺς οἱ ὁποῖοι εἶχον περισυλλεγῆ ἀπὸ τὴν Αὐγούλαν καὶ ἀνυψοῦντο ὡς θυμίαμα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχε κατέλθει εἰς τὴν γῆν ἐδῶ κάτω λαβὼν ἀνθρωπίνην μορφὴν ὁ ἄγγελος αὐτός....

ΙΙ

Ὁ ἀξιωματικὸς ὅστις εἶχε ταχθῆ διοικητὴς τοῦ μικροῦ τουρκικοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τὸ ὁποῖον παρέμενεν εἰς τὸ χωρίον τῆς Αὐγούλας ὡς ἐπισημοποίησις τῆς κυριαρχίας τοῦ Σουλτάνου, Μεχμὲτ ἐφέντης τ' ὄνομα ἦτο ἡλικίας 30 σχεδὸν ἐτῶν. Κιρκάσιος τὴν καταγωγήν, εἶχε τὸ ὡραῖον μελαχροινὸν ἐκεῖνο χρῶμα τὸ ὁποῖον διακρίνει τοὺς ἄνδρας τῆς φυλῆς του.

Εἰς τὴν πατρίδα του φαίνεται ὅτι θὰ εἶχε κάμει ἀρκετὰς κατακτήσεις εἰς τὴς ὡραίες χανούμισες. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἐδείκνυε τὸ κομπορρῆμον καὶ κατακτητικὸν ὕφος του. Εἶχεν ἐκ τούτου τὴν ἰδέαν ὅτι καὶ παρὰ ταῖς χριστιαναῖς τοῦ χωρίου μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν θὰ ἐπετύγχανε. Ἔσπευσε διὰ τοῦτο ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγκατάστασίν του νὰ κάμῃ γενικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν κοριτσιῶν τοῦ χωρίου. (ἀκολουθεῖ)

Ἐκ τῶν ὑπὸ τὸν τίτλον *Πικροδάφνες* ποιημάτων, ἅτινα ἐντὸς ὀλίγου δημοσιεύονται. τοῦ δοκίμου ποιητοῦ κ. Ι. Π. Ἰωαννίδου, καταχωρίζομεν τὸ κάτωθι πλῆρες χάριτος καὶ ἀληθείας.

ΑΠΑΤΗ

Ἡ ἄπιστη 'ςτὴν ἀγκαλιὰ
τοῦ ἀγαπητικοῦ της θρονιασμένη
γράφει γλυκόλογη γραφὴ
'ς τὸν ἄνδρα της, ποῦ ζῇ σὲ χώρα ξένη :

—«Νἄξερες πόσο σὲ πόθῶ . . .
»Πύρινα δάκρυα χύνω καὶ σοῦ γράφω
»καὶ 'σὰν Μεσσία σὲ καρτερῶ,
»γιὰ νἄβγω ἀπ' τῆς ἀπελπισιᾶς τὸν τάφο...

»Ἔλα κορώνα μου χρυσῆ !
»Ὦ δόξα μου καὶ τιμιά μου σκέπη,
»τὸ πῶς γιὰ ἐσένα λαχταρῶ
»ἕνας Θεὸς τὸ ξέρει, ποῦ μὲ βλέπει.»—

. . Σὰν πῆρε ὁ ἄνδρας τὴ γραφή,
ποῦ μὲ κρυφὴ ἐλπίδα καρτεροῦσε,
τὰ γράμματα καὶ τὸ χαρτὶ
'σὰν λείψανο ἅγιο τὰ 'συχνοφιλοῦσε.

Καὶ ποῦ ὁ φτωχὸς νὰ φανταστῇ
πῶς τὴν γραφὴ αὐτὴ τὴν 'γράψαν χέρια,
ποῦ τὴν τιμή του δολερὰ
τὴν 'σφάζαν μὲ φαρμακερὰ μαχαίρια.

Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΑΓΑΜΙΑ

[Συνέχεια].

Τὰς δόξας ταύτας τῆς ἀρχαίας κοινωνίας, ἀφ' οὗ ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ Καπιτωλίου ἀνεπετάσθη ἡ σημαία τοῦ σταυροῦ καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἀνέλαβε τὸ εὐσεβὲς ἔργον νὰ σώσῃ τὴν ἀπεγνωσμένην ἀνθρωπότητα, διετύπωσαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτῶν οἱ ἅγιοι αὐτοῦ συγγραφεῖς, δόγματα ἠθικῆς ὑγιᾶ αὐτὰ ἡγησάμενοι, πρὸς περιφρούρησιν τῆς σωφροσύνης καὶ ἀγνότητος τοῦ ἀνθρώπου τείνοντα. Ἐν ζήλῳ ὑπερενθέῳ ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀτόμου ἀναπλάσεως, τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον ἀποστραφέντες τῆς Ἐκκλησίας οἱ διδάσκαλοι ὑπερηγάπησαν τὸν πνευματικόν, πάσης σχέσεως κοσμικῆς ἀμιγῆ, παντὸς πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτῷ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ δεσμοῦ ἐλεύθερον, δι' ὃ καὶ πάσης αἰσθητικῆς ἐπιθυμίας ἡ πλήρωσις ὡς ἔργον ἐκρίθη ἀνίερον, τὸν διὰ τὴν θείαν εὐδαιμονίαν προαλειφόμενον μολῦνον. Ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἀράν, ὡς σωματικῆς μετέχων ἐπιθυμίας, διετέλεσεν ὁ γάμος, ὃν οἱ μὲν γνωστικοὶ ἐντελῶς ἀπεδοκίμασαν, ἕτεροι δέ, καθ' ἅπερ εἴδομεν, χαλεπῶς καὶ μόλις ἠνέχθησαν καίπερ ἁμαρτίαν αὐτὸν θεωροῦντες, ὥστε μία καὶ μόνη ἀπέμεινεν ὁδὸς εἰς τὴν θείαν ἄγουσα τελειότητα, ἡ *ἀγαμία*. Ὑπὸ τὴν τηλικαύτην ὑπερβολήν, εἰς ἣν πᾶσα ἀλήθεια παρεξέκλινεν, ἔγραψαν οἱ, περὶ ὧν ἔρθημεν εἰπόντες, πατέρες, τὸν δὲ ἐν τῇ κοινωνίᾳ βίον διαδέξατο τοῦ ἀναχωρητοῦ ἡ ἀπομόνωσις καὶ ἀντὶ τοῦ γάμου θεάρεστον ὑπελήφθη ἔργον τῆς παρθενίας ἡ ἐπαγγελία καὶ ἡ ὁμολογία τῆς ἀγαμίας, ἐντεῦθεν δὲ τὰ τὸν γάμον παρεμποδίζοντα καὶ τὴν ἀγαμίαν ὑποθάλποντα παντοειδῆ κωλύματα, περὶ ὧν τὴν ἀνασκάλεσιν καὶ ἀνεύρεσιν τοσαύτην ἡ ἐκκλησία, συμπράξει καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος εὐσεβῶς τὴν πλάνην ἐνστερνιζομένου καὶ ἀβασανίστως κυροῦντος, ἔδειξε σπουδὴν καὶ ζῆλον ἀκάθεκτον. Οὐδὲν ἄρα τὸ παράδοξον ἂν ὑπὸ ταύτας τὰς ἰδέας καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπίδρασιν ἔβλεπέ τις ἄνδρας καὶ γυναῖκας νὰ ῥίπτωνται εἰς τὰ μοναστήρια, τοὺς ἐγγάμους νὰ χωρίζωνται ἵνα ἐν κοινοβίῳ ζήσωσιν ὁσιώτερον ἢ καὶ νὰ πράττωσιν ὅ,τι ὁ Injuriosus καὶ ἡ Σχολαστικὴ (Scolastique), ὧν τὴν ἱστορίαν, ὑπὸ τοῦ ἐκ Καισαροδόνου Γρηγορίου (Grégoire de Tours) περιγραφομένην, δὲν ἀπαξιοῦμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν. «Ὁ Injuriosus, εἷς τῶν πλουσιωτέρων γερουσιαστῶν τῆς Ἀουερνίας (Auvergne), ἠτήσατο εἰς γάμον κόρην ὁμότιμον, ἀρραβῶνος δὲ δοθέντος ὡρίσθη τῶν γάμων ἡ ἡμέρα. Οἱ γονεῖς αὐτῶν δὲν εἶχον τέκνα ἄλλα. Τῆς ἡμέρας ἐπιστάσης καὶ τελεσθέντων τῶν γάμων, οἱ νεόνυμφοι συγκατεκλίθησαν κατὰ τὸ εἰωθός. Πλὴν ἡ κόρη σφόδρα περίλυπος καὶ πρὸς τὸν τοῖχον ἐστραμμένη ἔκλαιε πικρῶς. Ὁ σύζυγος τῇ λέγει· «Διατί λυπεῖσαι ; εἰπέ μοι σὲ παρακαλῶ». Ἐκείνης δὲ σιωπώσης προσέθηκε· «Σὲ καθικετεύω διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, νὰ μοὶ γνωρίσῃς τῆς λύπης σου τὴν αἰτίαν». Τότε στραφεῖσα πρὸς αὐτὸν λέγει· « Ἐν ᾧ θὰ κλαίω πάσας τῆς ζωῆς μου τὰς ἡμέρας, οὐδέποτε θὰ χύσω δάκρυα ἱκανὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν βαθεῖαν λύπην, ἥτις πλημμυρεῖ τὴν καρδίαν μου. Εἶχον ἀποφασίσῃ νὰ διαφυλάξω ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ ἀσθενές μου σῶμα, πάσης ἀνθρωπίνης σχέσεως ἁγνόν, ἀλλὰ φεῦ εἰς ἐμέ, ἥτις οὕτως ἀπεκαρτέρησα, μὴ δυναμένη νὰ ἐκτελέσω ὅ,τι εἶχον ἀποφασίσῃ ! Συμφορὰ εἰς ἐμέ, ἥτις τὴν ἡμέραν ταύτην, ἣν οὐδέποτε ἔπρεπε νὰ ἴδω, ἀπώλεσα ὅ,τι εἶχον διαφυλάξῃ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ζωῆς μου. Ἰδοὺ πράγματι ἐγώ, ἐγκαταληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀθανάτου Χριστοῦ, ὅστις μοὶ ὑπέσχετο ὡς προῖκα τὸν Παράδεισον, ἐγενόμην ἡ σύζυγος ἀνθρώπου θνητοῦ, καὶ ἀντὶ τῶν ἀρθάρτων ῥόδων, δι' ὧν ἔπρεπε νὰ κοσμῶμαι, ἔχω παραμορφωθῇ μᾶλλον ἢ καλλωπισθῇ ἐκ τῶν συντριμμάτων ῥόδων μεμαρασμένων. Καὶ ἐν ᾧ ἔμελλον νὰ φορέσω τὸ ἐπιτραχήλιον τῆς ἀγνότητος. φέρω ἔνδυμα, ὅπερ εἶναι μᾶλλον ἄχθος δι' ἐμὲ ἢ τιμή. Ἀλλὰ τίς ἡ χρεία πλειόνων λόγων; Δειλαία ἐγώ, ἥτις μέλλουσα νὰ ἀπολαύσω τοῦ οὐρανοῦ ἐβυθίσθην σήμερον εἰς τὴν ἄβυσσον! Ὦ! Ἀρ' οὐ τοιοῦτον μέλλον μὲ περιέμενε διατί ἡ πρώτη τοῦ βίου μου ἡμέρα νὰ μὴ ᾖ καὶ ἡ τελευταία; Τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς μοὶ προξενοῦσι φρίκην, διότι φαντάζομαι τὰς χεῖρας τοῦ θεανθρώπου Λυτρωτοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου διατρηθείσας, καὶ δὲν βλέπω περίλαμπρα διαδήματα, κοσμήματα πολύτιμα, ὅταν ἡ εἰκὼν τοῦ ἀκανθίνου του στεφάνου παρίσταται ἐν τῷ πνεύματί μου. Περιφρονῶ τὰ εὐρέα τῆς ἰδιοκτησίας σου πεδία, διότι ποθῶ τοῦ Παραδείσου τὰς ἀπολαύσεις. Οἰκτείρω τὰ ὑψηρεφῆ σου μέγαρα, ὅταν θεωρῶ τὸν Κύριον Ἔνθρονον ὑπεράνω τῶν ἀστέρων». Ἐκ τῶν λόγων τούτων, οὓς ἄρθονα συνώδευσαν δάκρυα, κινηθεὶς εἰς συμπάθειαν ἀπεκρίνατο. «Οἱ γονεῖς μας, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκ τῶν πρώτων τῆς Ἀουερνίας εὐγενῶν, ἠθέλησαν νὰ μᾶς ἑνώσωσι πρὸς διαιώνισιν τῆς οἰκογενείας των, ἵνα μὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν διαδέξηται αὐτοὺς κληρονόμος ἐξωτικός». Ἐκείνη τῷ λέγει: «Εἶναι μηδὲν ὁ κόσμος, μηδὲν ὁ πλοῦτος, μηδὲν ἡ ἐπίγειος μεγαλοπρέπεια. Εἶναι μηδὲν αὐτὴ ἡ ζωή, ἧς ἀπολαύομεν. Ἡ ζωὴ ἣν δέον πανταχοῦ νὰ ἀναζητήσωμεν εἶναι ἐκείνη, ἥτις δὲν φέρει εἰς τὸν θάνατον, ἣν οὐδεμία συμφορὰ δύναται νὰ βραχύνῃ, οὐδὲν συμβεβηκὸς δύναται νὰ διακόψῃ, ἔνθα ὁ ἄνθρωπος ὑψούμενος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀγγέλων ἀπολαύει χαρᾶς ἀιδίου θεωρῶν αὐτὸν τὸν Θεόν». Ὁ νεαρὸς σύζυγος ἐπανέλαβε· «Εἰς τοὺς γλυκεῖς σου λόγους ἡ ἀτελεύτητος ζωὴ διαυγάζει ἐν ζωηρᾷ λαμπηδόνι. Ὅθεν, ἐὰν θέλῃς νὰ ἀπέχῃς πάσης ὀρέξεως σωματικῆς, θὰ μετάσχω τῆς ἀποράσεώς σου». Αὐτὴ ἀπεκρίνατο: «Εἶναι δυσχερὲς οἱ ἄνδρες νὰ συμμορφωθῶσι τοσοῦτον πρὸς τὰς γυναῖκας· ἂν ἐν τοσούτῳ σπουδάσῃς νὰ ζήσωμεν ἀκηλίδωτοι ἐν τῷ κόσμῳ, θὰ σοὶ δώσω μέρος τῆς προικός, ἣν μοὶ ἔχει ὑποσχεθῇ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, εἰς ὃν ἀφιερώθην ὡς θεράπαινα καὶ σύζυγος». Τότε ἐνισχυόμενος διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ λέγει: «Θὰ πράξω ὅ,τι ζητεῖς». Καὶ δόντες χεῖρα ἀπεκοιμήθησαν. Ἔκτοτε κατεκλίθησαν ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἐν κοινῇ εὐνῇ καὶ διεβίωσαν ἐν ἁγνείᾳ θεσπεσίῳ, καθ' ἃ διετρανώθη τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου των, διότι, ὅτε ὁ χρόνος τῆς δοκιμασίας ἔληξε καὶ ἡ ἁγνὴ παρθένος ἀπέπτη πρὸς τὸν Χριστόν, ὁ σύζυγος, ἀφ' οὗ ἐξεπλήρωσε τὰ ἐπικήδεια καθήκοντα, εἶπεν ἀποτιθεὶς αὐτὴν εἰς τὸν τάφον: «Σοὶ ὁμολογῶ χάριτας, Κύριε, ἀθάνατε Θεέ, διότι ἀποδίδωμι εἰς τὸν ἔλεόν Σου τὸν ἄσπιλον θησαυρόν, ὃν εἶχον λάβει παρὰ Σοῦ». Ἀλλ' ἐκείνη ὑπομειδιάσασα εἰς τοὺς λόγους τούτους ὑπέλαβε: «Διατί λέγεις ὅ,τι δὲν σὲ ἐρωτῶσι;» Μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς, τὴν ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν τάφον. Ἐν ᾧ δὲ οἱ τάφοι των εἶχον τοποθετηθῇ ἐντὸς διαφόρων διατειχισμάτων, θαῦμα καινοφανὲς ἀπέδειξε τὴν ἀγνότητα τῶν δύο συζύγων. Τοῦ λαοῦ μεταβάντος τὴν ἑπομένην πρωΐαν εἰς τοὺς τάφους των, οὓς εἶχον ἀφήσῃ εἰς μεγάλην ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν εὗρον αὐτοὺς συνηνωμένους, βεβαίως διότι οὐδόλως ἔπρεπε τὰ μνήματα νὰ χωρίζωσι τὰ σώματα ἐκείνων, οὓς ἥνου ὁ οὐρανός. Ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς χώρας ὠνομάσθησαν *οἱ δύο ἐρασταὶ* (les deux amants)».

Ἐ τεῦθεν καταφαίνεται ὁποία ὑπῆρξεν ἡ περὶ τῆς ἀγαμίας ἀντίληψις, ὡς μέσου σωτηρίας θεωρηθείσης καὶ ἀρραβῶνος τῆς μελλούσης οὐρανίου μακαριότητος. Ὑπὲρ τῆς ἐξαπλώσεως δὲ καὶ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς κατὰ τὸν μεσαίωνα σπουδαίως συνετέλεσε τῶν τε μοναστηρίων ὁ πολλαπλασιασμὸς καὶ ἡ ἐπικράτησις τοῦ μοναχικοῦ βίου.

Παρὰ τὴν τοιαύτην θρησκευτικήν, ὡς εἰπεῖν, ἀγαμίαν, εἰς τὴν προαίρεσιν μᾶλλον ἀποκειμένην καὶ ἐλευθέραν ἐπιλογήν, ἡ φεουδαλικὴ κοινωνία ἔσχε τὴν πολιτικήν της ἀγαμίαν. Ἐν ᾧ αἱ ἀρχαῖαι πολιτεῖαι πρὸς διατήρησιν καὶ ἐπαύξησιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐπέβαλον τὸν γάμον εἰς πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ μέλη, ἡ τιμαριωτικὴ κοινωνία, πρὸς διατήρησιν τῆς λαμπρότητος καὶ τῆς περιφανείας τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν, ἐπέβαλε τὴν ἀγαμίαν εἰς πάντας τοὺς δευτεροτόκους, εἰς γάμον ὑποχρεοῦσα μόνον τὸν πρωτότοκον. Οἱ υἱοὶ ἦσαν προωρισμένοι διὰ τὸν στρατὸν ἢ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, αἱ δὲ θυγατέρες ἐρρίπτοντο εἰς μοναστήρια. Παρατηρητέον ἐν τούτοις ὅτι διατάξεις τοιαῦται οὐ μόνον ἦσαν ἀξιοκατάκριτοι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐπιεικείας, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ἐπήγοντο ἀποτελέσματα δυσάρεστα ὑπὸ ἔποψιν ἠθικήν. Εἰθισμένοι οἱ ἄνθρωποι οὕτοι εἰς τὸ παίγνιον, τὴν θήραν, τὴν ἀκολασίαν, βιαίως ῥιπτόμενοι εἰς στάδιον εἰς ὃ ἀπαρέσκοντο, ἀπετέλεσαν τὸ ἀνώτερον ἐκεῖνο ἱερατεῖον, ὅπερ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὑπῆρξε τὸ πρώτυπον τῆς ἀκρατείας καὶ τῶν ἀκολάστων ἠθῶν. Οὕτως, ὅτε Λοδοβίκος ὁ ΙΔ'. μεμφόμενος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Dillon διὰ τὰς πολυπληθεῖς κυνηγετικὰς αὐτοῦ σκευὰς καὶ τὴν καθόλου πολυτέλειαν διεπυνθάνετο αὐτοῦ πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ συμβουλεύσῃ κατὰ τοῦτο τοὺς ἱερεῖς του, πρεπόντως ἀπεκρίνατο ὁ ἱεράρχης: «Chez eux, c'est leur défaut; chez moi, c'est celui de ma race». Ἅπασαι δ' ἐκεῖναι αἱ κόραι τῶν εὐγενῶν, τῶν μεγιστάνων, τῶν ἡγεμόνων, εἰσήγαγον εἰς τὰ μοναστήρια τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν ἐνεκλείοντο, τὴν πολυτέλειαν, τὴν ἡδυπάθειαν, ἔκλυσίν τινα ἠθικήν, ἅτινα δυσχερῶς θὰ ἐγίνοντο πιστευτά, ἂν μὴ ἐβεβαιοῦντο ὑπὸ συγχρόνων μαρτυριῶν.

Τοῦ τιμαριωτικοῦ συστήματος τῆς πρωτοτοκίας καὶ τῶν προνομίων καταλυθέντος, δι' οὐδένα πλέον ἡ ἀγαμία εἶναι καταναγκαστική, ἀλλ' ἕκαστος ἔχει τὴν βούλησιν ἀπεριόριστον εἰς τὴν τήρησιν ἢ μὴ αὐτῆς, ἄνευ φόβου ἐπιτιμίων ἐνώπιον τοῦ νόμου ἢ τῆς κοινῆς γνώμης. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ νυμφεύεσθαι εἶχέ ποτε προκληθῇ ἐκ τῆς ἀνάγκης νὰ ἔχωσι πολίτας εἰς τὰς μικρὰς καὶ περιωρισμένας κοινωνίας, ἔνθα τῶν ἀνθρώπων ἡ σπάνις ἦν πάντοτε ἀπειλητικὴ καὶ κινδυνώδης διὰ τὴν πολιτείαν, ἀλλ' εἰς τὰς μεγάλας κοινωνίας τὸ Κράτος οὐδένα θὰ εἶχε λόγον νὰ παραβιάσῃ οὕτω τὰς ἀτομικὰς διαθέσεις· τὰ πάντα ἐν ταύταις ἀντισταθμοῦνται καὶ ἰσορροποῦσι διὰ τῶν μεγάλων ἀριθμῶν. Καὶ ὅμως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, (τὸν Φεβρουάριον ἐ. ἔ.) δημοσιογραφικῶς ἐφέρετο, ὅτι ἐν τῇ συνελεύσει τῆς πολιτείας Νέας Τζέρσεϋ τῆς Ἀμερικῆς ὁ βουλευτὴς Οὐέλλερ ὑπέβαλε νομοσχέδιον περὶ ἐπιβολῆς φόρου δύο δολλαρίων, δραχμῶν δῆλα δὴ ἐννέα, κατ' ἔτος ἐφ' ἑκάστου ἀγάμου, εἴτε μόνου εἴτε μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ζῶντος, τοῦ φόρου τούτου καὶ ἄλλοτε ἐκεῖ κρατοῦντος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1794 μέχρι τοῦ 1847.

Καθ' ἡμᾶς, ἐν καὶ μόνον ἀγαμίας εἶδος παρίσταται ὑποχρεωτικὸν δι' ὡρισμένην προσώπων τάξιν, καὶ τοῦτο ἐντὸς ὁρίου, *ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀγαμία*, ἐφ' ἧς, ἵνα μὴ ἐπανέλθωμεν παρακατιόντες, ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ἀπὸ περιωπῆς τὸ ζήτημα ἐξετάζοντες, ἐν ἐπιγνώσει τῶν λόγων καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν προέθεντο οἱ θεσπίσαντες αὐτήν, ὅτι ἐν πολλοῖς διήμαρτε τοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς ἐπιβολῆς αὐτῆς, καθ' ὅσον ἡ ἀγαμία δύναται μὲν νὰ ἔχῃ ἔστιν ὅτε προϋπόθεσιν τὴν ὁσιότητα καὶ σωφροσύνην, δὲν εἶναι ὅμως ἀναγκαίως καὶ πρόξενος αὐτῶν, ὥστε ἡ πολιτεία τῶν μοναχῶν καὶ δὴ ἐν τῇ Δύσει δὲν προβάλλει πάντοτε εἰκόνα ἀνεπιλήπτου τελειότητος ὑπὸ ἔποψιν ἀγνότητος καὶ ἠθικῆς. Εἶναι ἀναμφιλέκτως ἀληθὲς ὅτι πολλὰ ὀφείλονται τῷ κλήρῳ καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ γένους ἡμῶν, εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν διεσώθησαν ἄσβεστοι τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστήμης οἱ σπινθῆρες εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ καλόγηρος ἦν ὁ μόνος διδάσκαλος καὶ λόγιος, καὶ τὰ μοναστήρια τὸ μόνον κρησφύγετον τὸ ὀρεγομένων παιδείας, εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι οἱ μοναχοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκαλλιέργησαν τὰς γέρσους καὶ τοὺς δρυμοὺς οἵτινες εὐρείας κατεκάλυπτον ἐκτάσεις, ἀλλ' εἶναι οὐχ ἧττον γνωστὰ καὶ ἀτοπήματα αὐτῶν, ἅτινα προδήλως θὰ ἔλειπον ἐν νομίμῳ γάμῳ διατελούντων ἐκείνων, ἀτοπήματα εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν μεγάλως ὑποβιβάσαντα, ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς ἐν ᾗ ἔδει νὰ διαλάμπῃ, τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἱεροστέπτου κλήρου, καὶ ὑπέβαλον τὴν γνώμην ταύτην εἰς τὸν G. Sand : «le jour où l'Eglise a condamné ses lévites au célibat, elle a créé dans l'hnmanité un ordre de passions étranges, maladives et impossibles à tolérer». Δὲν θὰ ἐνεδυάζομεν τὴν ἀγαμίαν εἰς τὰ ἀνώτερα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα περιορίζοντες, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἐπισκοπικοῦ καὶ ἄνωθεν, ὧν τὸ πολύφροντι στάδιον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ συμβαδίζῃ πάντοτε ἀνεπηρεάστως μετὰ τῶν ἐκ τοῦ γάμου μεριμνῶν, νὰ προτείνωμεν τὴν

παντελῆ τῆς ἀγαμίας κατάργησιν δι' ἅπασαν τὴν ὑποδεεστέραν τῆς ἱερατικῆς τάξεως βαθμολογίαν, περιφρονοῦντες οὕτω τοῦ κλήρου τὸ ἰδεῶδες, διὰ τῆς ἀποσοβήσεως ἐκτροπῶν εὐνοήτων εἰς τὸν βίον τοῦ ἀγάμου παρομαρτουσῶν. Ἡ πνευματικότης, ἣν διὰ τῆς χειροθεσίας περιβάλλονται οἱ λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου δὲν ἀπορροφᾷ ἐν αὐτοῖς τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν ὥστε νὰ τοῖς ἐξασφαλίζῃ τὸ ἀναμάρτητον. Εἰσὶν ἄνθρωποι καὶ ὑπόκεινται εἰς πᾶν τὸ ἀνθρώπινον. «Homo sum et humani nihil a me alienum puto». Οὕτω δὲ δοξάζοντες, οὐδόλως ἀντιτιθέμεθα, φρονοῦμεν, πρὸς τὴν πίστιν πρὸς ἣν εὐλαβέστατα ἔχομεν, ὑπ' ὄψει λαμβάνοντες τὴν πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν κρατοῦσαν συνήθειαν, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἱερῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων ἐπιμαρτυρουμένου, ὅτι τὰ τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν συνοικέσια καὶ πρὸ τῆς χειροτονίας καὶ μετ' αὐτὴν ἦσαν ἰσχυρά, ὅπερ ἐπεδοκίμασαν καὶ αὐτοὶ οἱ σπουδαιότεροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἑρμηνευταί, ἄχρι δὲ τέλους τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος ὁ γάμος οὐδέποτ' ἐθεωρήθη κώλυμα διὰ τὸν τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἐφιέμενον, διὸ καὶ ὁ Βαλσαμὼν παρατηρεῖ, ὅτι μέχρι τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου «*εἶχον ἀπροκριματίστως τὰς οἰκείας γαμετὰς οἱ ἐπίσκοποι*».

Ἡ σπουδαιοτέρα τοῦ ζητήματος τῆς ἀγαμίας ἀποψις εἶναι ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνική, τὰ ἱκανώτερα διαιρέσασα πνεύματα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν· ἡ κοινωνία δὲ καὶ τὸ Κράτος, ἅτινα πάντοτε αἰσθάνονται τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαφόρων τούτων ἰδεῶν, προέγραψαν ἢ ἔτειναν νὰ προστατεύσωσιν, καθ' ἅπερ ἄρτι ἐξέθημεν, τὴν ἀγαμίαν. Σεβόμενοι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου, παρεδεξάμεθα ἤδη ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀγαμίας προσῆκον νὰ μένῃ ἔξω τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τοῦ καταναγκασμοῦ τῆς νομοθεσίας. Μεγάλου ἀναμφισβητήτως ἐνδιαφέροντος ἡ μελέτη τῆς ἀγαμίας ἐν ταῖς οἰκονομικαῖς αὐταῖς συνεπείαις· πλὴν ἐφ' ὅσον αἱ συνέπειαι αὗται οὐδένα θὰ παρουσιάζωσι κίνδυνον, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχῃ μέσον ἱκανοποιήσεως τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, τὸ κράτιστον εἶναι νὰ ἀφιῆται ἑκάστῳ πλήρης ἐλευθερία καὶ θέλησις ἀκεραία εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ γάμου.

Τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ζήτημα εἶναι καθαρῶς οἰκονομικόν, πρὸς ἀσφαλεστέραν δ' ἐπίγνωσιν θέλομεν μνημονεύσῃ τῶν σχετικῶν κρίσεων συγγραφέων ἐπιφανῶν.

Ἰδοὺ πρωτίστως πῶς ἐκφράζεται ὁ Rossi : «Ἐὰν τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως ἐλλείπωσιν, ἐὰν οἱ ἄγαμοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπαρκέσωσι πρὸς συντήρησιν τῶν ἐξ αὐτῶν γεννηθησομένων τέκνων, τότε αἱ πρὸς τὸν γάμον προτρύνσεις εἰσὶν ἐπιβλαβεῖς· εἶναι παραλογισμὸς ἢ τοὐλάχιστον ἀπρονοησία· εἶναι ὡς νὰ ἀφαιρῶμέν τι ἐκείνων, οἵτινες μόλις ἔχουσιν ἵνα ἀρκέσῃ εἰς τοὺς ἑαυτούς των καὶ νὰ παρασκευάζωμεν βασάνους καὶ θάνατον πρόωρον πρὸς ὅσους θὰ γεννηθῶσι βραδύτερον. Ὅ,τι ἀληθεύει προκειμένου περὶ παροτρύνσεων εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς προκειμένου περὶ ποινῶν. Ἡ εἰς ποινὴν ὑποβολὴ τῶν ἀγάμων θὰ ἦτο ὡς τιμωρία διὰ τὸν μὴ βαδίζοντα ἐπειδὴ δὲν ἔχει πόδας. Ἐὰν τοὐναντίον τὰ μέσα ὑπάρχωσι, τότε δυοῖν θάτερον· ἢ ἡ κοινωνικὴ κατάστασις εἶναι κατασταση κανονική, ὅτε ἀσυντελὴς ἡ ἀπαγγελία τιμωρίας ἐπὶ ἐξαναγκασμῷ πρὸς ὅ,τι ἕκαστος θὰ πράξῃ οἴκοθεν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν προσωπικῶν του μέσων καὶ δυνάμεων, ἢ, ὑπαρχούσης ἐλλείψεως γάμων καὶ γεννήσεων νομίμων, ἡ κατάστασις αὕτη ἀποκαλύπτει ἐλάττωμα κοινωνικόν, γάγγραινάν τινα ἠθικὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, δὲν εἶναι δ' οἱ ποινικοὶ νόμοι οἵτινες θὰ δυνηθῶσι νὰ παράσχωσι τὸ ἴαμα.» Ἐν Ῥώμῃ οἱ νόμοι ἐπὶ τῆς ἀγαμίας εἰς οὐδὲν εὐάρεστον κατέληξαν ἀποτέλεσμα. Μάτην ἡ lex Julia et Papia Poppaea ἀνεκήρυσσε τοὺς ἀγάμους πρὸς πᾶν κληροδότημα, πρὸς πᾶσαν διαδοχήν, ἀνικάνους, ἐν ἐλλείψει κληρονόμων ἄλλων τοῦ δημοσίου προσερχομένου. Ἡ νομοθεσία αὕτη, καθ' ἃ παρατηρεῖ ὁ Rossi, ἄχρις Ἰουστινιανοῦ ἰσχύσασα, κατ' οὐδὲν μετέβαλε τὰς ἕξεις τῶν Ῥωμαίων καὶ τὰ ἤθη· ἐὰν δὲ βραδύτερον ὁ γάμος καὶ ἡ γέννησις τέκνων νομίμων ἤρθη εἰς τὴν προσήκουσαν περιωπήν, δὲν ὠφείλετο εἰς τοὺς νόμους ἀλλ' εἰς τὰς προόδους τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς πλήρους κοινωνικῆς ἀναδιοργανώσεως. (ἀκολουθεῖ)

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅταν τις δὲν ἔχῃ ὅτι ἀγαπᾷ πρέπει νὰ ἀγαπᾷ ὅ,τι ἔχει.

Εἰς τοῦτο συγκεφαλαιοῦται ὅλη ἡ φιλοσοφία τῆς ζωῆς.

Ἡ ἡδονὴ δυνατὸν νὰ προέρχεται συνηθέστατα ἐκ τῆς ἀπάτης. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία ἔγκειται ἐν τῇ ἀληθείᾳ.

Τὸ παραφρονεῖν καθ' ὕπνους λέγεται ὄνειρον, τὸ ὀνειρεύεσθαι ἐν ἐγρηγόρσει καλεῖται παραφροσύνη

Ἡ ἀρετὴ ἐνίοτε εἶναι τὸ κινδυνωδέστερον ὅπλον, τὸ ὁποῖον χειρίζεται ἡ κακία.

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ κομμωτήριον τῆς συζύγου του δέον νὰ εἶναι ἢ ἔξοχος φιλόσοφος ἢ ἔξοχος βλάξ.

Πολλοὶ κυβερνῶσι λαοὺς καὶ κράτη. Ἀλλὰ τίς ἐξ αὐτῶν γνωρίζει νὰ κυβερνᾷ ἑαυτόν ;

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Παριστάνουν τὸν Ροσσίνην ὡς ἄνθρωπον ἀγαπῶντα τὰς διασκεδάσεις, ὡς φιλάργυρον καὶ ἄνευ καρδίας. Τὸ ἑπόμενον ἀνέκδοτον ἰσχύει νὰ διαψεύσῃ τὴν κακὴν αὐτὴν φήμην.

Ἐπιστήθιος φίλος τοῦ μουσικοδιδασκάλου εὑρίσκετο εἰς θέσιν ν' ἀπολέσῃ τὴν τιμήν του καθὸ ἀπολέσας εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον 6.000 φρ. ἃ τῷ εἶχον ἐμπιστευθῆ. Προσέτρεξεν εἰς τὸν Ροσσίνην ἐκθέσας αὐτῷ τὴν θέσιν του μετ' ἀπέλπιδος εὐγλωττίας, ὅτι εἶχεν ἀνάγκην τοῦ ποσοῦ ἐκείνου ἐντὸς τριῶν ὡρῶν. — Διάβολε, ἀνεφώνησεν ὁ Ροσσίνης ἓξ χιλιάδας φρ. καὶ ἐγὼ ὁ ὁποῖος πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν διέθεσα τὰ χρήματά μου! Φθάνει, γύρισε αὔριον καὶ μὲ κάθε τρόπον θὰ ἔχωμεν τὰ χρήματα».

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ ἐκδότης Troupenas ἔκρουεν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου του ὅπως τῷ ἐπαναλάβῃ τὰ συνήθη λεχθέντα ὑφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, δηλαδὴ ὅτι ἡ μουσική του ἀδράνεια ἦτο κλοπὴ διαπραχθεῖσα πρὸς βλάβην τῶν μεταγενεστέρων καὶ ὅτι ὤφειλε νὰ γράψῃ κάτι.

Ὁ Ροσσίνης ἀτενίζει αὐτὸν μετὰ προσοχῆς, σκέπτεται ὀλίγον, μετὰ ταῦτα δὲ δίδων αὐτῷ ὑπόσχεσίν τινα ἀόριστον τῷ ζητεῖ εἰς δάνειον ἓξ χιλιάδας φρ. Ὁ Troupenas ὀφελούμενος τῆς περιστάσεως τῷ ζητεῖ εἰς ἀντάλλαγμα πρὸς ἐξόφλησιν ἀσμάτιόν τι «—Καὶ πόσα ἀσμάτια χρειάζονται διὰ ν' ἀποτελέσουν αὐτὸ τὸ ποσόν, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Ροσσίνης ἔτι ἀμφίβολος. — «Ὀκτὼ ἢ δέκα, ὅσα νὰ κάμῃ κάνεις ἕνα λεύκωμα».—«Καλὰ ἀγαπητέ μου, γύρισε ἀπόψε εἰς τὰς ἕξ καὶ μὴ λησμονήσῃς νὰ μοῦ φέρῃς τὰ χρήματα.

Περὶ τὴν ἕκτην οἱ δύο συμβαλλόμενοι ἠμιλλῶντο ἐπὶ ἀκριβείᾳ. Ὁ Ροσσίνης ὅμως ἐνίκησε τὸν Troupenas. Τὰ ἀσμάτια ἦσαν δώδεκα ἀντὶ ὀκτώ.

Τύποις «Νομικῆς»—Ὁδὸς Μιλτιάδου - Λεωχάρους 27.